

Hagen barnehage – en
god hage å vokse i

ÅRSPLAN

HAGEN BARNEHAGE

2018-21

FORORD

Du har nå åpnet vår nye årsplan i Elverumsbarnehagen. Dette er en 3 årig overordnet plan som utarbeides i hver enkelt barnehage, utfra felles mal. Årsplanen er både et arbeidsverktøy for personalet og et dokument for foresatte og andre. Denne malen er et ledd i vår satsning om å arbeide mer faglig samlet sett. Det skal ikke være store forskjeller om man går i en barnehage som er liten eller stor, privat eller kommunal, i sentrale strøk eller på bygda. Det er Elverums barn som skal videre inn i skolen, uavhengig av hvilken barnehage de har gått i. Vi arbeider ut i fra noen felles standarder, selv om det alltid vil være noen ulikheter med bakgrunn i barnehagens pedagogikk. Detaljerte planer inngår i periodeplaner, månedsplaner, ukeplaner, dagsplaner osv i hver enkelt barnehage/avdeling/sone/base/fløy.

Når det er sagt, barnehagenes ansatte følger Barnehageloven, som blant annet sier at vi skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannning som grunnlag for allsidig utvikling. (§1)

Vi har også tydelige retningslinjer og føringer fra statlig hold, rammeplanen er styrende for alt arbeid i barnehagen. Denne årsplanen er basert på innholdet i den.

Alle våre medarbeidere leverer politiattest ved tiltredelse og har selvfølgelig taushetsplikt.

Vi har egne lokale utviklingsarbeid og kompetanseløft, både kommunalt og regionalt. Det å være faglig oppdatert, reflektere over egen praksis, og hele tiden være utviklingsorientert, er noe vi etterstreber i alle våre barnehager.

Barnehagene har fått noe større plass i vårt samfunn enn tidligere. Nesten alle barn i alderen 1-6 år går i barnehage. Samfunnsmandatet og vårt ansvar har blitt utvidet, barnehagen er den første arenaen i læringsforløpet. Det er viktig for meg å understreke at læring i barnehage ikke er det samme som i skolen. Den viktigste læringen er alt som omhandler det å være et menneske, sosialt, synet på seg selv og andre, evne til empati, vennskap, kommunikasjon og samarbeid. Dette krever mye av de ansatte. De ansatte i våre barnehager har et stort ansvar for å tilrettelegge og skape gode hverdager sammen med barna. Dette for å etablere gode spor i barnehjernen slik at hvert barn utvikler et positivt selv bilde og opplever en tidlig barndom tuftet på gode relasjoner, profesjonell omsorg og tilstedeværelse. Framtida er her og nå.

Visjonen vår, *»En barnehage for alle – med blick for den enkelte»*, innebærer at alle skal bli sett, hørt og møtt. De skal oppleve tilhørighet i fellesskapet, få anerkjennelse for den det er ut i fra sine egne forutsetninger. Ingen barn skal oppleve krenkelser, utenforskap eller mobbing.

Lykke til med det gode samspillet med de yngste barna våre, enten du er ansatt eller foresatt. Barnehagealderen er grunnmuren til livet.

*Tord Arnesen,
utdanningsjef*

INNHold

Velkommen til vår barnehage.....	
Elverumsbarnehagene.....	
Planlegging, vurdering og dokumentasjon.....	
Lek.....	
Læring	
Omsorg.....	
Danning.....	
Barns medvirkning.....	
Fysisk og psykisk helse.....	
Progresjon	
7 Fagområder	
Digital praksis.....	
Samarbeid med hjemmet/oppstart.....	
Samarbeid med ulike instanser.....	
Overganger	

VELKOMMEN TIL VÅR BARNEHAGE

Her sitter du med årsplanen til Hagen barnehage i hendene. Den er utarbeidet av hele personalet gjennom gruppearbeid, gode drøftinger og mange års erfaring i barnehage. Årsplanen skal hvert år fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

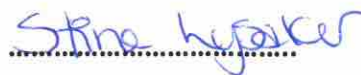
Hagen barnehage SA er en privat foreldreeiet 5 avdelings barnehage som holder til i Heradsbygda på vestsiden av Glomma. Barnehagen er 25 år i 2018. Den består av avdelingene Hestehoven, Blåveisen, Skogstjerna, Hvitveisen og Solsikka. Barnehagen går over 2 etasjer, hvor 4 og 5-åringene holder til oppe. Bygningsmassen er godt vedlikeholdt. Hovedbygget er fra tidlig 1900-tallet og har fungert som skole før det ble barnehage. Bygget har en sjarm og en atmosfære vi er stolte av!

Vi har en stor og fin uteplass som er oppgradert de siste årene. Vi har to grillhytter og en lavvo vi bruker mye i tursammenheng. Vi reiser også mye på tur ut av barnehagen, spesielt med barna som er 4 og 5 år.

Erfaring og stabilitet er kvaliteter vi setter høyt i vårt pedagogiske arbeid. Vi jobber hver dag for at barn, foreldre og personalet skal trives og utvikles hos oss.

Daglig leder

Leder i samarbeidsutvalget

ELVERUMSBARNEHAGENE

Det er både private og kommunale barnehager i Elverum. 10 kommunale og 8 private.

Vi har en del felles, deriblant denne årsplanen. Ellers har styrerne noen felles treffpunkt, det arrangeres forum for barnehagelærere/ped.ledere, minikurs for assistenter og fagarbeidere + at det arrangeres enkelte planleggingsdager/ fagdager og felles aktiviteter med barna der alle er tilstede. Vi har også ulike kompetanseløft og utviklingsarbeid som pågår kontinuerlig. I årene 2017-22 er det FOU-prosjektet «Kultur for læring» i regi SePU (Senter for praksisrettet utdanningsforskning) som gjelder. Dette er et forsknings-og utviklingsarbeid som pågår i hele Hedmark, for både barnehager og skoler. Alle våre barnehager deltar. Her er hovedfokuset og faglig dypdykk/utvikling: relasjoner, trivsel, vennskap, leke-og læringsmiljø etter kartlegginger gjort av både barn, foresatte, personal og ledere.

Parallelt er vi med i satsningen «Inkluderende barnehage-og skolemiljø» som Utdanningsdirektoratet driver. Dette er et arbeid som omhandler mobbing. Både barnehager og skoler deltar. De ulike private barnehagene har også sine egne satsninger fra sine eiere.

Elverumsbarnehagene ser på alle barn som kompetente og er opptatt av at den tidlige barndom skal gi trygghet, moro og gode hverdager som gir mestringsfølelse og god utvikling. Det er derfor viktig at det blir en god start på barnehagelivet (les mer om oppstartsmodellen vår). Når barnehagetiden nærmer seg slutten, står skolen der klare til å ta imot. Det er utarbeidet en overgangsmodell som alle bruker. Vi jobber for at barnehage og skole/SFO skal ha et godt samarbeid.

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. (Rammeplan, 2017)

HAGEN BARNEHAGES VERIDGRUNNLAG:

I Hagen barnehage vektlegger vi den gode barndommen. Barna skal i sitt møte med de voksne oppleve likeverd og respekt.

Hvert enkelt barn skal få erfaring og kunnskap som rustet dem for framtiden. Vi skal se, forstå og bekrefte barna. Vi setter leken i fokus og verner om dens egenverdi. Vi vet at lek gir læring, derfor tar vi leken på alvor. Sammen skaper vi gode øyeblikk.

Tiltak:

- ❖ Vi er tilstedeværende voksne.
- ❖ Vi verner om leken.
- ❖ Alle skal ha en venn eller flere.
- ❖ Vi gir rom for at barna får mulighet til å påvirke sin egen hverdag.
- ❖ Vi ser og støtter barna med omsorg og trygghet.

PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ Vi har ukentlige ledermøter og avdelingsmøter hvor planlegging og samarbeid står i fokus. Vi bruker skjemaer som sikrer evaluering lager rom for drøfting i fellesskap rundt temaer og aktiviteter. Dette skaper rom for pedagogisk dokumentasjon.
- ❖ Vi har personalmøter en gang i måneden hvor vi jobber med felles målsetninger og arbeidsmåter i grupper på tvers av avdelingene.
- ❖ Avdelingene lager uke -og månedsplaner på Mykid, som er vår informasjonskanal ut mot foreldrene.
- ❖ Vi lager månedsbrev og dagsrapporter i Mykid.
- ❖ Vi legger ut bilder på Mykid som dokumenterer hverdagen vår.
- ❖ Barnesamtaler og brukerundersøkelser for å sikre medvirkning.
- ❖ Foreldrerådsmøter avholdes ifm foreldremøter hver høst.
- ❖ Møter i samarbeidsutvalget minimum to ganger i året.

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ Vi gir hvert enkelt barn varierte opplevelser som inspirerer til videre lek.
- ❖ Vi legger til rette for at barna skal få form til å etablere og holde på leken over tid.
- ❖ Vi skal være deltagende, støttende og veiledende voksne slik at alle barn føler seg inkludert i lek.
- ❖ Vi anerkjenner leken som barnas uttrykksform innenfor deres emosjonelle verden.
- ❖ Vi er tilstedeværende og spontane voksne som ser at lek kan vokse og leve i alle arenaer og rom i barnehagen.
- ❖ Vi avbryter leken minst mulig.

LÆRING

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ Vi er bevisste på at læring skjer gjennom hele dagen. Læring skjer gjennom lek, voksenstyrte aktiviteter, garderobesituasjoner og måltider. Her griper vi sjanser og muligheter til å styrke og bygge læring.
- ❖ Vi gir barna ulike opplevelser og muligheter som fremmer læring.
- ❖ Vi er gode rollemodeller i barnas ulike læringsprosesser.

OMSORG OG DANNING

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå elles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI ER ROLLEMODELLER OG TILSTEDEVÆRENDE VOKSNE, SOM SER, ROSER OG ANNERKJENNER BARNA.
- ❖ VI JOBBER FOR AT BARNA SKAL FØLE TRYGGHET OG TRIVES SAMMEN.
- ❖ VI LÆRER BARNA AT DET ER GREIT Å VISE FØLELSER OG HJELPER DE Å SETTE ORD PÅ DEM.
- ❖ VI HJELPER BARNA GJENNOM SAMSPILL, LEK OG UTFORSKNING OG UTVIKLE KRITISK TENKNING, EVNE TIL Å YTE MOTSTAND OG HANDLINGSKOMPETANSE.

BARNES MEDVIRKNING

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI ER LYHØRE OG NYSGJERRIGE PÅ BARNAS INTERESSER OG LEGGER TIL RETTE FOR AT DE KAN PÅVIRKE SIN EGEN HVERDAG.
- ❖ VI ER BEVISSTE PÅ BARNAS ULIKE UTTRYKKSFORMER OG BEHOV (F EKS KROPPSPRÅK OG FØLELSER).
- ❖ VI STØTTE BARNA TIL Å UNDRE SEG OG STILLE SPØRSMÅL.
- ❖ VI LEGGER TIL RETTE FOR MESTRINGSFØLELSE UTFRA ALDER OG MODENHET.
- ❖ VI STØTTE OG TAR HENSYN TIL ENKELTBARN, SAMTIDIG SOM HENSYNET TIL FELLESKAPET IVARETAS. VI SNAKKER OM DE SOM ER BORTE FOR Å INKLUDERE DE LIKEVEL.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI TILRETTELEGGES FOR DET FYSISKE MILJØET MED F EKS VARIERENDE AKTIVITETER.
- ❖ VI STØTTER OG VEILEDER BARNA I SITUASJONER SOM OPPSTÅR.
- ❖ VI GIR BARNA UTFORDRINGER DE KAN MESTRE OG ØKT SELVBILDE GJENNOM OPPMUNTRING OG ROS.
- ❖ VI GIR BARNA MATGLEDE GJENNOM AKTIV DELTAGELSE, VARIERENDE KOSTHOLD, SMAKSOPPLEVELSER OG FELLESKAP RUNDT MÅLTIDET.
- ❖ VI BYGGER GODE RELASJONER MELLOM MENNESKER, VI JOBBER MOT MOBBING OG EKSKLUDERING OG FOR VENNSKAP. VI SKAL INKLUDERE DE SOM ER BORTE I PERIODER. SNAKKE OM DE I SAMLING OG INKLUDERE DE I FELLESKAPET.
- ❖ VI JOBBER FOR ET GODT SAMARBEID MED HJEMMET.
- ❖ DE SOM HAR BEHOV FOR Å SOVE GJØR DET I VOGNER UTE I BARNEHAGEN. VI TILRETTELEGGES FOR ROLIGE STUNDER FOR DE ELDRE BARNA SLIK AT HVILING KAN GJENNOMFØRES.

PROGRESJON

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplan, 2017)

- ❖ VI BIDRAR TIL AT BARNA FÅR MESTRINGSOPPLEVELSER OG SAMTIDIG HAR NOE Å STREKKE SEG ETTER.
- ❖ VI JOBBER MED EN PROGRESJONSPLAN SOM VI JOBBER ETTER GJENNOM HELE BARNEHAGELØPET. DENNE SKAL GJØRE DET SPENNENDE Å BYTTE AVDELING OG SKAPE GLEDE OG UTFODRINGER I HVERDAGEN.
- ❖ VI INTRODUSERER OG TILRETTELEGGES FOR NYE OPPLEVELSER OG ERFARINGER GJENNOM Turer, lek og samspill.

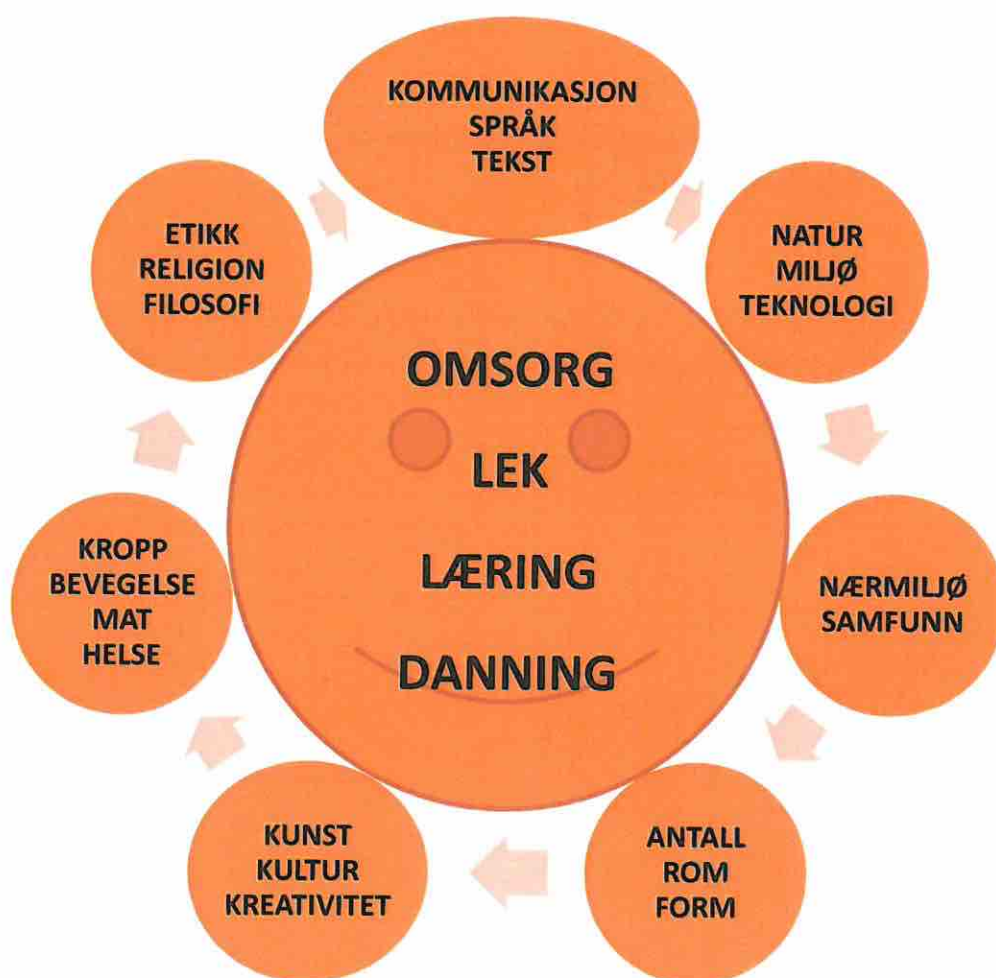
ARBEID MED FAGOMRÅDENE

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeid med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. (Rammeplan, 2017)

Helhetlig tilnærming til utvikling gjennom undring og utforskning

VI HAR LAGET EN PROGRESJONSPLAN SOM OMHANDLER FAGOMRÅDENE OG HVA SOM SKAL VÆRE MÅLET PÅ DE ULIKE AVDELINGENE.

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI JOBBER MED TELLING. VI TELLER BARN OG VOKSNE, TING VI SER I HVERDAGEN OG GJENNOM DAGLIG LESING.
- ❖ VI JOBBER FOR Å GJENNKJENNE TALL, FORMER OG FARGER UNDE LEK OG AKTIVITETER, EKS TERNINGSPILL, SORTERING, PUTTEKASSE OG KLOKKA.
- ❖ VI BENEVNER PREPOSISJONER GJENNOM LEK OG AKTIVITETER, EKS FØRST, SIST, OVER, UNDER, GJENNOM OSV.
- ❖ VI LEGGER TIL RETTE FOR KREATIVE OG SKAPENDE AKTIVITETER INNENFOR ROLLELEK, DRAMATISERING, ARBEID MED ULIKE MATERIALER (SKOG, TEKSTIL OSV.)

**KUNST
KULTUR
KREATIVITET**

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordypning og progresjon. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

(Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI TAR VARE PÅ NORSK KULTURARV VED Å BENYTTE OSS AV LOKALE MULIGHETER TIL Å BESØKE STEDER OG HA AKTIVITETER SOM KAN GI BARN RIKE OPPLEVELSER OG GODE MINNER.
- ❖ VI OPPFORDRER BARN TIL Å UTRYKKE SEG PÅ FORSKJELLIGE MÅTER.
- ❖ VI UTRYKKER OSS GJENNOM:
 - SANG
 - DANS OG MUSIKK
 - FORSKJELLIGE TYPER MATERIELL
 - DRAMATISERING
 - DIGITALE VERKTØY

**KROPP
BEVEGELSE
MAT
HELSE**

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI LÆRER OSS Å SETTE GRENSER FOR EGEN KROPP, RESPEKTERER ANDRES GRENSER OG AT VI ALLE ER FORSKJELLIGE.
- ❖ VI LEGGER TIL RETTE FOR MOTOISKE UTFORDRINGER, TILPASSET HVERT ENKELT BARN GJENNOM LEK, TURER OG AKTIVITETER.
- ❖ VI LEGGER TIL RETTE FOR GOD BALANSE MELLOM AKTIVITETER OG HVILE.
- ❖ VI JOBBER FOR SELVSTENDIGHET VED MÅLTIDENE, PÅKLEDING OG DOGÅING.
- ❖ VI SKAPER GODE MATOPPLEVELSER GJENNOM AKTIV DELTAGELSE OG GODE SAMTALER.

**ETIKK
RELIGION
FILOSOFI**

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI ER ROLLEMODELLER SOM FREMMER RESPEKT, LIKEVERD, MANGFOLD OG VENNSKAP.
- ❖ VI SKAPER ROM TIL Å UNDER OSS OG HVERDAGSLIGE FENOMENER.
- ❖ VI SKAPER EN KULTUR SOM FREMMER SAMARBEID OG EVNEN TIL Å VISE EMPATI.

**KOMMUNIKASJON
SPRÅK
TEKST**

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI OPPFORDRER BARNA TIL Å SETTE ORD PÅ FØLELSER, TANKER, ERFARINGER OG MENINGER.
- ❖ VI BRUKER SPRÅKSTIMULERENDE AKTIVITETER SOM SANG, HØYTLESNIG, RIM OG REGLER OG VI NAVNGIR KONKRETER.
- ❖ VI LEGGER TIL RETTE FOR ULIKE SAMTALER DER BARNA FÅR ANLEDING TIL Å FORTELLE, UNDRE SEG, REFLEKTERE OG STILLE SPØRSMÅL I SAMLIGER, GRUPPER ELLER EN OG EN.
- ❖ VI OPPMUNTRER BARNA TIL Å BRUKE SPRÅKET AKTIVT I SAMSPILL MED ANDRE.
- ❖ VI HJELPER BARNA TIL Å VIDEREUTVIKLE BEGREPSFORSTÅElsen OG ORDFORRÅDET.
- ❖ VI SYNLIGGJØR BOKSTAVER, ORDBILDER OG STIMULERER TIL SPRÅKLIG NYGJERRIGHET.

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI FØLGER MED PÅ ÅRSTIDENE, NATURENS GANG OG FÅR ERFARING AV ALL SLAGS VÆR.
- ❖ VI GJØR OSS KJENT MED DYR OG SMÅKRYP, FUGLER OG PLANTER.
- ❖ VI SORTERE SØPPEL OG HAR FOKUS PÅ MILJØ. F EKS PLUKKER SPØPPEL OG TAR ANSVAR FOR EGEN FERDSEL PÅ TURER.
- ❖ VI BLIR KJENT MED GÅRDSDYR OG HVOR MATEN VÅR KOMMER I FRA.
- ❖ VI BENYTTER OSS AV NATRUREN RUNDT OSS TIL KORTERE OG LENGRE TURER.
- ❖ VI BRUKER NETTBRETT SOM OPPSLAGSVERK PÅ TURENE OG UNDRER OSS OVER NATURENS FENOMENER SAMMEN MED BARNA.

NÆRMILJØ SAMFUNN

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI GJØR OSS KJENT MED NÆRMILJØET GJENNOM ULIKE UTFLUKER OG BESØK. VI SKAL JOBBE FOR Å BENYTTE DET SOM FINS I NÆRMILJØET ENDA MER. LOKALE RESSURSER.
- ❖ VI JOBBER MED MEDMENNESKLIGE RELASJONER SOM SKAPER RESPEKT, OMSORG OG TILLIT.
- ❖ VI BLIR KJENT MED ULIKE TRADISJONER, LEVESETT OG FAMILIEFORMER.
- ❖ VI MARKERER SAMENES NASJONALDAG OG GJØR OSS KJENT MED DERES LEVESETT OG KULTUR.

DIGITAL PRAKSIS

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI BRUKER SANG, MUSIKK, SPILL, TELLING, NAVIGASJON OG SØKER ETTER ANNEN INFORMASJON VED BRUK AV I PAD OG DIGITALE VERKTØY. DETTE STIMULERER FINMOTORIKKEN, GLEDE, MESTRING, OPPLEVELSE OG SANSEINNTRYKK.
- ❖ VI HAR MED DIGITALE VERKTØY UT OG BORT SOM ET PEDAGOGISK VERKTØY.
- ❖ VI HAR NETTVETT OG BRUKER MYE TID PÅ INNLÆRING. VI JOBBER F EKS I SMÅ GRUPPER OG VEILEDER HVERT BARN.
- ❖ VI LAGER EN IDEBANK, BRUKER REALFAGGRUPPER

SAMARBEID MED HJEMMET

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI HAR FORELDREMØTER, FORELDRESAMTALER, MØTER I SAMARBEIDSUTVALGET OG I FORELDRERÅDET. DET ARRANGERES OGSÅ ULIKE TREFFPUNKTER AV SOSIAL ART FOR SAMHOLD I FORELDREGRUPPA, OG SAMARBEID MED BARNEHAGEN OG FORELDRENE.
- ❖ DAGLIG KONTAKT VED HENTING, LEVERING OG VIA MYKID ER EN VIKTIG OG PRIORITERT OPPGAVE FRA BARNEHAGENS SIDE.
- ❖ VI VISER AT VI ER TILGJENGELIGE OG IMØTEKOMMENDE FOR FORELDRENE OG DERES BARN HVER DAG.
- ❖ VI I SAMARBEID MED HJEMMET SKAL JOBBE FOR Å SKAPE ET GODT BARNEHAGEMILJØ.
- ❖ VI BRUKER FORELDRENS TILBAKEMELINGER I BRUKERUNDERSØKELER (RESULTATER FRA KULTUR FOR LÆRING) I VÅRT EVALUERNINGSARBEID.

SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER:

Elverumsbarnehagen har samarbeid med ulike aktører, som f.eks helsestasjon, familieteam, barneverntjeneste, BUP (barne-og ungdomspsykiatrien), PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste), HINN (høgskolen), ELVIS (Elverum videregående skole, barne-og ungdomsarbeider)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI BENYTTET OG SAMARBEIDER MED DE ULIKE AKTØRENE I KOMMUNEN VED ULKE BEHOV, MED FORESATTES SAMTYKKE NÅR DETTE ER PÅLAGT.
- ❖ VI BENYTTET OGSÅ DE ULIKE AKTØRENE VED KURSING, VEILEDNING OG SAMTALER NÅR DET ER BEHOV FOR DETTE

OVERGANGER – samarbeid og sammenheng

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplan, 2017)

Stikkord fra oppstartsmodellen:

- COS (circle of security)
- Foreldremøte for nye familier i juni
- 5 dager med foresatte/nær relasjon tilstede
- Oppstartsdiallog hjem/barnehage
- Trygghet, tillit, trivsel og tilknytning

VI ER OPPTATT AV FØLGENDE VED OPPSTART I BARNEHAGEN:

- ❖ VI BRUKER GOD TID PÅ HVERDAGSRUTINENE.
- ❖ DE VOKSNE ER TILSTEDE PÅ GULVET MED BARNA.
- ❖ VI LEGGER IKKE FOR MYE PLANER I STARTEN.
- ❖ VI OPPFORDRER TIL BESØK OG HAR BESØKSETTERMIDDAG PÅ VÅREN

Når barnet skal begynne på en annen avdeling

Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplan, 2017)

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI BESØKER AVDELINGER OG DE VOKSNE ER POSITIVE TIL BESØKSORDNINGER.
- ❖ VI HAR OVERGANGSSAMTALER.

- ❖ VI FORBEREDER BARN OG FORELDRE PÅ OVERGANG TIL NY AVDELING.
- ❖ VI ER MYE SAMMEN I UTETIDEN FOR Å SKAPE SAMHOLD OG TRYGGHET.
- ❖ VI BRUKER LEDIGE AVDELINGSROM TIL LEK OG ULIKE GRUPPEAKTIVITER.

Når barnet skal begynne på skolen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. (Rammeplan, 2017)

I Kunnskapsdepartementets veileder "Fra eldst til yngst – samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole", påpekes det at kommunen har et overordnet ansvar for å koordinere samarbeidet mellom barnehager og skoler i kommunen, for å legge til rette for en best mulig overgang fra barnehage til skole. Kommunen skal legge premisser for samarbeidet, for å kvalitetssikre overgangen for alle kommunens barn, uavhengig om barnet har gått i kommunal eller private barnehage. Både i Rammeplan for barnehage og i skolenes Læringsplakat, slås det fast at barnehage og skole skal samarbeide til barnets beste. Både styrer/ daglig leder i barnehagen og rektor har ansvar for å sørge for at samarbeidet mellom enhetene fungerer best mulig.

SLIK GJØR VI DET:

- ❖ VI HAR OVERGANGSMØTER MED SKOLEN.
- ❖ VI BESØKER SKOLE OG SFO FØR OPPSTART.
- ❖ VI ØNSKER Å HA BESØK FRA SKOLEN PÅ VÅREN.
- ❖ VI FRAMSNARKER SKOLESTART OG FORBEREDER DET ENKELTE BARN UTIFRA EGEN UTVIKLING OG MODENHET I FORHOLD TIL SKOLESTART.
- ❖ BARN HAR EN BOK DE JOBBER I EN DAG I UKEN. DET ER LEK OG SMÅ FORBEREDELSE SOM SKAL GJØRE OVERGANGEN LITT SMIDIGERE.